

Kazen möter Höglund

Charlotte Höglund och Thomas Kazen sitter redan och pratar när jag kommer till caféet där vi stämt träff. Det är ett samtal som fortsätter länge om bibelläsning: förutsättningar och former, lust och plikt.

De har setts förr: Charlotte är pastor i Immanuelskyrkan, ett par hundra meter bort, och på Teologiska högskolan i Stockholm hade hon Thomas som lärare i en kurs. Han kom dit för elva år sedan, "en missionspastor som råkade bli lärare och forskare". Nu är han professor i exegetisk teologi. Så: här sitter två vana och intresserade bibelläsare. Hon talar dröjande, han snabbare, de har lite olika ingångar, men båda lyssnar intensivt. Och för båda är nyckeln att man får läsa, tolka och tänka fritt. Då kan bibeltexterna bli angelägna och hjälpa en att förstå livet.

– Men för de flesta som finns i kyrkan ligger det något slags "bör" över bibelläsningen, säger Thomas.

Charlotte instämmer: många har fått bilden av bibelläsning som plikt att fullgöra, på vissa fastlagda sätt, säger hon.

– Man kan lätt läsa sig där. Och så går det 25 år, och det blir kanske ganska jobbigt att närma sig boken igen.

Grundfrågan, menar Thomas, är varför man ska läsa. Charlotte tycker att det blir lite som "varför ska jag umgås med min älskade?".

– För mig har Bibeln att göra med ett inre pågående samtal med Kristus, och det som gör nerven och kommunikationen mellan oss och texterna är tron på att Gud faktiskt talar till oss. Bibeln är relation, säger hon.

Snarare "en väg in i en relation", kanske, föreslår Thomas: det är ju Kristus man tror på, inte Bibeln? Jo, Charlotte håller med, och Thomas stryker under:

– Bibelns texter är fundamentala för den kristna tron, i dem finns en brottningskamp med frågor om vad det är att vara människa som fortsätter i kyrkan. Men det betyder inte att villkoret för en gudsrelation är enskild bibelläsning, historiskt har man ju mest läst Bibeln i gudstjänsten, tillsammans.

Sedan kom läsarrörelser. De handlade om friheten att läsa och tolka själv, men ledde snart till ett nästan påbjudet mönster, "riktig kristen = läsare". Där finns bakgrunden till pliktläsningen, menar Thomas.

Men den som faktiskt har lust att ta sig in i Bibeln då?

Många vill ha tips om hur man gör, säger Charlotte, och ger några: "skaffa en bibel du gillar, och en liten loggbok där du skriver ner reflektioner runt läsningen". Hon talar mycket om inlevelse i texten.

– Det kan vara att man läser en lång evangelietext i gudstjänsten. Sedan ska du leva dig in i bibeltexten med alla sinnen. Vad ser du? Vad känner och hör du? Var blir du berörd? Stanna där, och kliv sedan ut och prata med Jesus om det som rördes upp.

Det här har hon lärt av en 1500-talstradition.

Thomas ber att få problematisera lite: för bara 150 år sedan levde man nästan som Bibelns människor, säger han, då kunde man lätt översätta Bibelns värld till sin egen.

– Men tänk på utvecklingen det senaste århundradet. Vår vetenskapliga världsbild är så annorlunda än i Bibeln, vårt språk också, och i kyrkan är vi dåliga på att översätta. Man måste

FAKTA OM THOMAS

Namn: Thomas Kazen

Ålder: 53 år

Bor: Märsta

Gör: Undervisar (om Nya testamentet) och forskar, som professor i exegetisk teologi vid Teologiska Högskolan i Stockholm.

Bakgrund: Pastor i Missionskyrkan.

Drivkraft: En bättre värld. Ögon.

Slipper helst: Byråkrati och dumhet. Empatistörda överheter. Städning.

Ger mig energi: Vind och öppna vidder. Musik. Virke.

Utmaningar: En samlad världsbild och människosyn. Sopsorteringen under diskbänken.

Favoritbibelbok: Tredje Mosebok, haha! Eller kanske snarare evangelierna.

FAKTA OM CHARLOTTE

Namn: Charlotte Höglund

Ålder: 49 år

Bor: Stockholm

Gör: Pastor i Immanuelskyrkan i Stockholm, specifikt ansvar för delen som kallas Immanuel 153.

Bakgrund: Artist och låtskrivare, teologistudier, bildterapeut.

Drivkraft: Att se andra veckla ut sina vingar.

Slipper helst: Stress

Ger mig energi: Gott kaffe, kreativitet och det oväntade.

Utmaningar: Att ta tillvara sommarens insikter.

Favoritbibelbok: Lukas-evangeliet

nästan leka Bible World för att kunna närma sig texterna, men om vi inte kan använda vårt språk också för vår tro uppstår ett glapp där man har en världsbild på söndagen och en annan i veckan. Då handlar tron inte om livet.

För att komma åt texternas erfarenhet måste man få ställa riktigt kritiska frågor, menar han, i stället för att blunda för orimligheter och folk-mord i Guds namn.

– Min erfarenhet är att när man i gudstjänsten till exempel säger att föreställningar i en

text bottnar i en patriarkal hederskultur som vi inte kan stå för, då tackar folk. De är ju inte dumma i huvudet, de har redan tänkt på det där.

Charlotte håller med.

– Och pastorer och utbildare har stort ansvar för att man ska få en kunskap som är nödvändig – vad är det för typ av texter, alla de här böckerna, hur tolkar man dem? Då blir texterna otroligt spännande.

Bakgrundskunskap, utrymme för kritiska frågor är alltså redskapen. Och arbete, lägger Thomas till – ibland finns en föreställning att bibeltexterna ska tala av sig själva.

– Men all text är text, och att läsa och förstå och tolka text är i sig en konst.

Bäst gör man det kanske tillsammans.

Charlotte berättar om sin morfar och hans bror, båda politiskt engagerade, i var sitt parti. Deras debattglädje fortsatte när båda kom till tro i 30-årsåldern.

– Morfar cyklade till brorsan och så satt de och läste Bibeln och dividerade, som de sa. Vid ett tillfälle vann brorsan diskussionen, morfar hade inget argument när de slog ihop biblarna, men mitt i natten kom han på svaret, och kunde inte hålla sig, så han cyklade dit och knackade på...

– Idag tror jag många människor undrar om de har rätt att ha en åsikt om Bibeln, om man får tolka den. Och det påverkar lusten.

Jo, Thomas håller med.

– För mig gör de kritiska frågorna det mer möjligt att se konturerna av en Gud jag kan närma mig, säger han, och lånar en bild av tro och läsande som konst:

– En tavla kan man titta på, tycka om eller inte, och så kan man analysera den, utifrån sammanhang, och man kan måla själv. Så måste man få förhålla sig också till Bibelns texter. ■